

Møte torsdag den 19. desember 2013 kl. 10

President: Ole mic Thom messen

Dagsorden (nr. 31):

1. Innstilling fra næringskomiteen om samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 75/2013 av 3. mai 2013 om innlemmelse i EØS-avtalen av forordning 995/2010 om omsetning av tømmer og treprodukter, samt tilhørende forordninger 363/2012 og 607/2012
(Innst. 94 S (2013–2014), jf. Prop. 4 S (2013–2014))
2. Innstilling fra finanskomiteen om representantforslag fra stortingsrepresentantene Snorre Serigstad Valen, Karin Andersen, Bård Vegar Solhjell og Heikki Eidsvoll Holmås om å fase ut investeringene i fossil energi i Statens pensjonsfond utland
(Innst. 96 S (2013–2014), jf. Dokument 8:6 S (2013–2014))
3. Innstilling fra finanskomiteen om samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 86/2013 av 3. mai 2013 om innlemmelse i EØS-avtalen av forordning (EF) nr. 924/2009 om betalinger på tvers av landegrensene, og forordning (EU) nr. 260/2012 om tekniske krav til kredittoverføringer og direkte debiteringer i euro
(Innst. 95 S (2013–2014), jf. Prop. 2 S (2013–2014))
4. Innstilling fra finanskomiteen om overenskomst mellom Norge og Niue om opplysninger i skattesaker
(Innst. 97 S (2013–2014), jf. Prop. 27 S (2013–2014))
5. Innstilling fra finanskomiteen om ny saldering av statsbudsjettet for 2013
(Innst. 100 S (2013–2014), jf. Prop. 29 S (2013–2014))
6. Referat

Presidenten: Det foreligger fire permisjonssøknader:

- fra representantene Jørund Rytman, Kristian Norheim og Regina Alexandrova om permisjon i tiden fra og med 6. januar til og med 10. januar – alle for å delta i informasjonskurs ved Forsvarets høgskole
- fra representanten Knut Arild Hareide om foreldrepermisjon i tiden fra og med 7. januar til og med 27. mars

Etter forslag fra presidenten ble enstemmig besluttet:

1. Søknadene behandles straks og innvilges.
2. Følgende vararepresentanter innkalles for å møte i permisjonstiden slik:
 - For Buskerud fylke: Tone Heimdal Brataas 7.–9. januar
 - For Hordaland fylke: Astrid Aarhus Byrknes 7. januar–27. mars
 - For Telemark fylke: Gry-Anette Rekanes Amundsen 7.–9. januar
 - For Troms fylke: Kristian Støback Wilhelmsen 7.–9. januar

Presidenten: Stortinget har mottatt brev fra Statsministerens kontor datert 13. desember 2013 om midlertidig

overføring av ansvaret for samordning av EØS-saker og forholdet til EU.

Under henvisning til kongelig resolusjon opplyses det:

«Statsråd Vidar Helgesen skal avvikle permisjon i perioden fra og med 28. desember 2013 til og med 22. januar 2014.

For den tiden statsråd Helgesen har permisjon overtar utenriksminister Børge Brende ansvaret for samordning av EØS-saker og forholdet til EU, herunder ansvar for EØS-avtalen og tilhørende forvaltningsoppgaver. Han overtar også ansvaret for å bestyre de arbeidsoppgaver som Avdeling for Europa og handel i Utenriksdepartementet har for EU- og EØS-saker, samt andre arbeidsoppgaver knyttet til EU- og EØS-saker i andre deler av Utenriksdepartementet.

Utenriksminister Brende beholder ansvaret for øvrige deler av Utenriksdepartementet (unntatt klima- og skogsatsingen) i perioden.»

Presidenten foreslår at brevet fra Statsministerens kontor vedlegges protokollen – og anser det som vedtatt.

Representanten Torstein Tvedt Solberg vil fremsette et representantforslag.

Torstein Tvedt Solberg (A) [10:02:13]: På vegne av representantene Jonas Gahr Støre, Marianne Marthinsen og meg selv vil jeg fremme et representantforslag om å utrede Statens pensjonsfond utland sine investeringer i kullselskaper.

Presidenten: Forslaget vil bli behandlet på reglementsmessig måte.

Sak nr. 1 [10:02:40]

Innstilling fra næringskomiteen om samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 75/2013 av 3. mai 2013 om innlemmelse i EØS-avtalen av forordning 995/2010 om omsetning av tømmer og treprodukter, samt tilhørende forordninger 363/2012 og 607/2012 (Innst. 94 S (2013–2014), jf. Prop. 4 S (2013–2014))

Gunnar Gundersen (H) [10:03:24] (ordfører for saken): Jeg ber om ordet fordi tømmerforordningssaken som en enstemmig komité ønsker at vi slutter oss til, er viktig. Ulovlig hogst av tømmer er en stor utfordring i deler av verden. Det er viktig at EU tar et steg for å bekjempe det. Samtidig er det ingen utfordring i Norge, og derfor legger komiteen vekt på at vi får en behandling i Norge som ikke blir byråkratisk og påfører norsk skognæring ekstra kostnader. Vi er derfor enige om at vi deler opp oppfølgingen av dette ved at Miljødirektoratet tar den internasjonale oppfølgingen, og at Statens landbruksforvaltning tar oppfølgingen i Norge.

Jeg ville si dette for å understreke at dette faktisk er en ganske viktig internasjonal problemstilling som har store miljømessige, økonomiske og sosiale konsekvenser i de

land der det foregår. Det er veldig bra at EU har tatt det initiativet de har tatt.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 1.

Sak nr. 2 [10:04:30]

Innstilling fra finanskomiteen om representantforslag fra stortingsrepresentantene Snorre Serigstad Valen, Karin Andersen, Bård Vegar Solhjell og Heikki Eidsvoll Holmås om å fase ut investeringene i fossil energi i Statens pensjonsfond utland (Innst. 96 S (2013–2014), jf. Dokument 8:6 S (2013–2014))

Presidenten: Etter ønske fra finanskomiteen vil presidenten foreslå at taletiden blir begrenset til 5 minutter til hver gruppe og 5 minutter til statsråden.

Videre vil presidenten foreslå at det blir gitt anledning til seks replikker med svar etter innlegg fra medlemmer av regjeringen innenfor den fordelte taletid, og at de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter.

– Det anses vedtatt.

Trygve Slagsvold Vedum (Sp) [10:05:32] (ordfører for saken): I komiteen har vi hatt en ganske enkel behandling av dette Dokument 8-forslaget. Det er ikke fordi det ikke er et viktig tema som blir reist av forslagsstillerne, for det er det.

Grunnen til at behandlingen har gått så enkelt sett fra saksordførers side, er at det har vært en samstemt holdning i komiteen at man ønsker å ha disse grunnleggende diskusjonene om forvaltningen av oljefondet i forbindelse med forvaltningsmeldingen på våren. Fra 1996 har dette blitt et av verdens desidert største fond. Fra 2004, da vi innførte etiske retningslinjer, har det hele tiden vært en debatt om hvor vi skal ha våre investeringer og hvilken påvirkning våre investeringer gir når vi eier et så dominerende internasjonalt fond som vi gjør.

Det som er holdningen min og det som er holdningen i komiteen, er at det er viktig at man tar de rundene forutsigbart og på en skikkelig måte hver vår. Noe av det beste ved kapitalen til Statens pensjonsfond utland er at det er forutsigbarhet rundt det, at det er trygghet rundt det, og at vi gjør endringer i rett tid. Derfor den innstillingen som ligger der – ikke fordi vi ikke ser at representantene har gode elementer og gode forslag, men vi ønsker å komme grundigere tilbake til de diskusjonene i forbindelse med forvaltningsmeldingen til våren.

Torstein Tvedt Solberg (A) [10:07:11]: En ting slår aldri feil: Når denne sal har en sak om Statens pensjonsfond utland til behandling, blir det debatt.

Det var debatt og stor uenighet da Statens petroleumsfond ble opprettet i 1996. Det var debatt om en i det hele tatt skulle opprette et etikkråd i 2004. Og det var svært om diskutert hvilken vei en skulle ta da de etiske retningslinjene skulle evalueres og fornyes i 2009.

Etter min mening er disse debattene i Stortinget den viktigste grunnen til at Pensjonsfondet i dag er verdensledende i sin forvaltning og på ansvarlig investeringspraksis. De strategiske debattene i Stortinget har bidratt til en gradvis utvikling og forbedring av fondet, som i dag samtlige partier framhever som positiv.

I disse debattene er det alltid noen som har tatt initiativ og reist nye problemstillinger. Forslaget til SV om å fase ut fondets investeringer i fossil energi er i så måte et viktig innspill i den debatten. Fra Arbeiderpartiets side har vi – som varslet tidligere i høst – utarbeidet et representantforslag som ber regjeringa foreta en grundig utredning med sikte på å trekke ut investeringene til Pensjonsfondet av kullselskaper.

Vi stiller oss derfor bak komiteens tilrådning om at SVs forslag legges ved protokollen, og håper regjeringa merker seg innspillene når de gjør sine drøftinger nå i forarbeidet til vårens stortingsmelding.

For Arbeiderpartiet er det også viktig å stå ved noen av prinsippene i forvaltninga: Det ene var representanten Slagsvold Vedum innom, det er at de større strategiske beslutningene bør være en del av den årlige stortingsmeldinga.

Det andre er at rammeverket for forvaltninga av fondet – med den klare ansvars- og rollefordelinga mellom eier, forvalter og de ulike organene som fører tilsyn og kontroll – står fast.

Arbeiderpartiet har alltid ment at Pensjonsfondet ikke er, og at det ikke skal være, et redskap i utenrikspolitikken eller noen annen sektorpolitikk, på samme måte som vi alltid har solgt vår olje og gass på forretningsmessige prinsipper. Slik bør det fortsette.

Samtidig er SPU et fond eid av det norske folk, og som samfunn er vi ikke likegyldige til hvordan fondet investerer, særlig i lys av at fondet er ment å vare i generasjoner. Vi skal opptre som en ansvarlig investor, og da påhviler det oss et særlig ansvar å reflektere over hva som er riktig investeringsatferd.

I alle disse debattene vil vi møte ulike dilemmaer. Et eksempel er at Pensjonsfondet trakk seg ut av Boeing Corporation i 2005 på grunn av deres produksjon av kjernevåpen, men samtidig handles det og flyr fly fra selskapet i Norge.

Mitt klare syn er at slike dilemmaer og problemstillinger alltid vil eksistere. Men det i seg selv må ikke bli et argument for ikke å gjøre noe. Jeg ser fram til vårens debatter om temaet.

Hans Olav Syversen (KrF) [10:10:17] (komiteens leder): Jeg slutter meg i stor grad til saksordføreren og det innlegget som representanten Tvedt Solberg nå holdt. De reflekterte også godt vår holdning. Jeg tror det er helt rett at det blir betydelig debatt om Pensjonsfondet, ikke minst når vi nå får forvaltningsmeldingen – også fordi det er kort tid siden Strategirådet la fram viktige anbefalinger for Finansdepartementet som krever en grundig debatt også her i salen.

Fra Kristelig Folkepartis side tok vi opp dette spørsmålet om investeringer i kull ut fra et miljøperspektiv, men

også ut fra et rent finansielt perspektiv, da vi behandlet forvaltningsmeldingen tidligere i år. Derfor har vi også gått inn for det forslaget som Venstre og Kristelig Folkeparti også sto samlet om før i perioden. Vi fremmer det sammen med Venstre.

Det er slik at vi gjennom det etiske arbeidet i Pensjonsfondet har satt opp noen generelle målsettinger om hva man ikke bør være investert i. Da skjer det gjerne slik at det kommer et uttrekk når bruddet er konstatert og det heller ikke synes å være grunnlag for endring fra selskapets side. Så har vi noen andre uttrekksmekanismer, nemlig å si på forhånd at dette vil vi ikke investere i. Den siste endringen vi gjorde der, var når det gjald tobakk, hvor man fra Stortingets side sa klart at det skulle være slutt på investeringer i tobakksindustrien.

Så er jeg helt enig i – og det er vi vel alle, i hvert fall i teorien – at fondene ikke er et utenrikspolitisk instrument. Men som det også fremgår av en debattartikkel i en av avisene i dag, tror jeg det er, og blir, en stadig mer utfordrende øvelse, for en ting er hvordan vi ser på fondet, en helt annen ting er hvordan omverdenen bedømmer fondet. Der tror jeg nok vi får betydelige utfordringer fremover også, ikke minst i den grad vi strammer til på hva vi investerer i – og begrunnelsen for hvorfor man eventuelt ikke investerer eller foretar uttrekk.

Alt dette ser jeg fram til å komme tilbake til i forbindelse med forvaltningsmeldingen. Nå kommer det ytterligere et representantforslag, fra Arbeiderpartiet, på bordet, som gjør at vi møtes i denne sal ved senere anledninger for å diskutere akkurat dette.

Presidenten: Representanten Hans Olav Syversen har tatt opp det forslaget han refererte til.

Terje Breivik (V) [10:13:33]: Me i Venstre deler utgangspunktet til forslagsstillarane. Eit av dei aller viktigaste måla i klimapolitikken er nettopp 2-gradersmålet. Derfor ynskjer me i Venstre òg at Statens pensjonsfond utland, SPU, i større grad investerer i samfunnsansvarlege og berekraftige verksemdar og i framtidretta sektorar som fornybar energi og andre klima- og miljøvennlege verksemdar, og tilsvarende mindre innanfor kol, tjøresand og olje.

Etter Venstre sitt syn er det både ein finansiell og klimapolitisk risiko ved at SPU er så tungt involvert i olje- og kolselskap. Me i Venstre meiner derfor at det er viktig at konsekvensane av og risikoen ved ein sånn investeringsprofil vert utgreidde, og fremjar derfor forslag om det i dag.

Me syntest før møtet starta i dag at det var noko underleg at Arbeiderpartiet, som tidlegare i haust har gjort eit stort poeng av at dei ville ha ein større miljøprofil når det gjeld SPU, ikkje ein gong er villige til å røysta for ei utgreiing av det same i dag, anten dei hadde støtta Venstre og Kristeleg Folkeparti sitt forslag eller eit av alternativa til SV.

Eg er heilt samd med min medrepresentant Jonas Gahr Støre, som til fleire medium tidlegare i haust uttalte:

«Det har stor signaleffekt hva vårt pensjonsfond gjør.»

Nettopp derfor ville det å signalisera ei tydeleg retning alt i dag vore viktig.

Så synest me i Venstre sjølvsagt at det er bra at både SV og Arbeiderpartiet i løpet av hausten har signalisert vilje til å bruka SPU langt meir aktivt for å løysa miljø- og klimautfordringane. Det er utelukkande positivt, sjølv om det igjen er grunn til å seia at dette burde dei strengt tatt ha gjennomført mens dei sat i regjering. Me i Venstre er klare til å vera med på ein dialog og i eit arbeid om korleis dette kan gjerast fram mot den behandlinga me skal ha om forvaltninga av SPU til våren.

Så må eg dessverre, på bakgrunn av at Arbeiderpartiet i dag vel å fremja eit nytt, eige representantforslag om same tema, stilla spørsmål om viljen Arbeiderpartiet har til å bidra til gode løysingar – eller om det er markeringsbehov som er sterkaste drivkrafta.

Så oppfatta eg at representanten Syversen eigentleg sette fram forslaget som Venstre er med på i innstillinga.

Svein Flåtten (H) [10:16:18]: Saksordføreren har hatt en veldig klok tilnærming til denne saken. For vi ser nå, både under debatten og også i de forslagene som er kommet her, at de forskjellige partier ønsker å legge veldig mye forskjellig i Statens pensjonsfond utland. Hva skal det være? Hva skal det brukes til? Hvilke forskjellige hensikter kan dette tjene? Det tilsier nettopp dette som saksordføreren kort ga uttrykk for, at det er viktig at vi gjør dette i forbindelse med behandlingen av den årlige forvaltningsmeldingen, i lys av det som Strategirådet kommer opp med. Jeg tror vi aldri må glemme hva Statens pensjonsfond utland egentlig var – nemlig et fond som skal avsettes til å sikre fremtidige generasjoner, sikre fremtidige pensjoner.

Så er jeg enig med komiteens leder, som peker på at det at fondet utvikler seg veldig i størrelse, og ikke minst i hva det engasjerer seg i, kanskje gjør at det ses på på en annen måte – sett fra utsiden, ja, men sett fra innsiden, som er her hjemmefra, må vi heller aldri glemme det som var den opprinnelige meningen med det.

Jeg ser også at utviklingen tilsier at vi gir akt på veldig mange sider ved dette. Men det vil nettopp den gjennomgangen som vi skal ha nå til våren, vise. Jeg synes at saksordføreren, på vegne av komiteen, har kommet frem til kloke beslutninger. Og den kloke beslutningen i denne omgang er ikke å gå inn på noen av forslagene som ligger her, annet enn å vedlegge dette protokollen.

Gjermund Hagesæter (FrP) [10:18:35]: Som nemnt, er det brei einigheit om at eventuelle endringar i fondets retningslinjer skal skje i forbindelse med den årlige forvaltningsmeldinga.

No er det slik at med Statens pensjonsfond utland, oljefondet, er formålet her å søke høgast mogleg avkastning over tid innanfor ein moderat risiko. Dersom ein skal trekkje seg ut eller innsnevre dei områda som fondet kan investere i, vil det naturleg gå ut over moglegheitene til å sikre ei trygg og god avkastning over tid.

No er det fleire forslag som er komne den siste tida. Eit av desse er at ein skal fase ut fossil energi. Det er også andre forslag, som går på alkoholprodusentar, at ein ikkje

skal investere i det. Tobakksindustrien er, som nemnt, eit område som ein har trekt seg ut av. Det er anslag som tyder på at oljefondet har tapt 10 mrd. kr på at ein trekte seg ut av tobakksindustrien. Eg må også tilføye at eg har vanskelegheiter med å sjå at verda har blitt ein betre stad, at det er færre som røyker, eller at det har gitt nokre andre positive effektar at oljefondet har selt seg ut av tobakksindustrien. Det same trur eg vil vere tilfellet dersom ein trekkjer seg ut av fossil energi. Eg kan ikkje sjå at det i det heile skal gi nokre positive verknader.

Forslagsstillarane har vore del av ei regjering som hadde som formål å auke den statlege eigardelen i Statoil. Det var eit logisk resonnement som dei meinte var viktig, og så skal ein altså selje seg ut av Shell og andre oljeselskap. Eg har litt problem med å sjå den logikken, men det er ein diskusjon som vi får kome tilbake igjen til når vi skal behandle den årlege forvaltningsmeldinga som skal leggjast fram til våren.

Snorre Serigstad Valen (SV) [10:21:16]: La meg først ta opp forslagene nr. 2, 3 og 4 i innstillingen på vegne av SV.

Til representanten Hagesæters logikk er det vel bare å bemerke at skal vi tenke slik som han, kan vi investere i absolutt hva som helst, for det gjør uansett ikke verden til et bedre sted. Barnarbeid, f.eks., kan jo SPU tjene gode penger på.

Det er slik at for å nå 2-gradersmålet må to tredjedeler av verdens fossile energiresurser av dem vi kjenner til i dag, ligge, og at veldig mye olje, gass og kull som vi kjenner til, inkludert på norsk sokkel, må ligge under bakken og under havet for at vi skal ha noen sjanse til å redde klodens klima.

Et av formålene med Statens pensjonsfond utland var å spre risiko, og det å bruke inntekter fra fossil energi til investeringer i mer fossil energi innebærer i seg selv en sårbarhet. Men i tillegg er det å investere oljepenger i mer fossil energi på sikt å sette penger på at vi mislykkes med å nå våre klimamål. Vi investerer pengene på helt feil sted.

Når verden trenger mer satsing på fornybar energi, er det uansvarlig å investere tungt i kull, oljesand og andre fossile energibærere. Én ting er at vi forvalter godt og tjener godt på vår egen olje og gass – og også her vil vi måtte redusere tempoet, ikke bare av hensyn til vår egen økonomi, men også av hensyn til klimaet – men det å tilføre fossil energi, inkludert ganske ytterliggående og klimaskadelig fossil energi, kapital også i andre land er veldig lite framtidsrettet og bringer ikke verden nærmere en klimaløsning.

I skolegården på barneskolen kranglet jeg innimellom med kompisene mine om hvem som fant på noe først. Da en kompis av meg en gang da jeg var åtte år, fant en ny måte å bygge X-Wing-romskip fra Star Wars på i Lego, syntes jeg han hadde stjålet min idé, og da ville jeg ikke leke med ham på en stund. Det var ikke særlig modent gjort; jeg kan unnskyldte meg med at jeg tross alt var åtte år. Men jeg må innrømme at tankene mine går litt hen til skolegården i min barndom når vi behandler denne saken i dag. For eksempel er Arbeiderpartiet enig i vårt forslag nr. 2 i innstillingen

om å be regjeringen utrede en eventuell uttrekking fra kull i Statens pensjonsfond utland, og det er ingen – absolutt ingen – substansiell eller kvalitativ forskjell mellom vårt forslag og det utmerkede Dokument 8-forslaget Arbeiderpartiet fremmet i salen i morges.

Vi vil så klart stemme for Arbeiderpartiets forslag når den tid kommer – når forslaget kommer til behandling i salen. Det er saken som er viktig, ikke partilogoen, og jeg stiller meg fullt og helt bak ønsket om forutsigbarhet i forvaltningen av Statens pensjonsfond utland. Derfor ber vi i SV om en utredning, slik at vi har et godt beslutningsgrunnlag når stortingsmeldingen kommer til våren.

Også Venstre og Kristelig Folkeparti er enige i vårt forslag i sak, men stemmer imot i dag. Dermed vil salen i dag stemme ned et forslag det i realiteten er flertall for, i en litt corny førjulsoppvisning i parlamentarisk politikk. Jeg håper i det minste vi rekker å behandle Arbeiderpartiets forslag på en ordentlig måte, slik at vi får et ordentlig beslutningsgrunnlag i stortingsmeldingen til våren. Det er ikke det å endre Statens pensjonsfond som er en politisk handling; det å la være å gjøre noe med investeringene i fossil energi er den mest alvorlige politiske handlingen.

Det bør være et tankekors for både Venstre og Kristelig Folkeparti at Arbeiderpartiet i morges fremmet et forslag som går mye lenger enn det Venstre og Kristelig Folkeparti er villig til å gå i denne salen, og det bør være et tankekors for alle at en rekke partier i opposisjon stemmer imot sin egen overbevisning i dag. Det håper jeg vi ikke skal gjøre så veldig mye av i den kommende stortingsperioden.

Statsråd Siv Jensen [10:25:46]: Det er bred politisk oppslutning om hovedlinjene i forvaltningen av Statens pensjonsfond utland. SPU forvaltes ut fra et mål om høyest mulig avkastning innenfor moderat risiko. Forvaltningen av fondet skal ikke være et instrument i miljø- eller utenrikspolitikken. Det finansielle målet som har ligget fast siden fondet ble opprettet, bør fortsatt ligge fast.

Utgangspunktet for aksjeinvesteringene i SPU er at fondet eier en liten andel av hele verdens aksjemarked. På den måten kan vi over tid forvente avkastning og risiko i tråd med utviklingen i verdens aksjemarked. Det bør foreligge tungtveiende grunner for å avvike fra denne strategien. Endringer vi gjør i investeringsstrategien for fondet, bygger på grundige faglige utredninger og en bred forankring i Stortinget. Jeg kan ikke se at det er lagt frem analyser av olje- og gassektoren som er egnet til å trekke konklusjoner om at risikoen ved slike investeringer forsvarer å utelukke sektoren fra SPU.

Avkastning og risiko i investeringer innenfor olje og gass er for øvrig noe det er naturlig å komme tilbake til i meldingen til Stortinget om forvaltningen av Statens pensjonsfond våren 2014.

Konsekvensene av klimaendringene vil kunne utspille seg over flere tiår. En strategi basert på en forventning om en bestemt fremtidig utviklingsbane vil derfor bygge på et omfattende sett med forutsetninger. Disse forutsetningene vil være usikre. Jeg mener en langsiktig investor som SPU bør følge særskilt med på utviklingstrekk som kan ha potensial til å påvirke avkastningen av fondet på lang sikt.

Norges Bank har allerede oppmerksomhet på dette i sin eierskapsutøvelse. For øvrig er det verdt å bemerke at alle inntektene i SPU kommer fra fossile brennstoff. Da er det i og for seg ikke logisk at en ikke kan investere i fossile kilder. Det vil for øvrig heller ikke endre noe. SPU vil raskt bli erstattet av andre investorer.

Departementet har tidligere lagt frem analyser av konsekvenser for avkastning og risiko av klimaendringer. Det er naturlig at vi også fremover arbeider for å få en bedre forståelse om hvordan eksempelvis klimaendringer kan påvirke SPUs avkastning og risiko. Dette er helt i tråd med den anbefalingen vi har fått fra Strategirådet for SPU. Rådet anbefaler at fondet tar initiativ til og støtter uavhengig forskning for å øke forståelsen av hvilke faktorer som kan påvirke fondets verdier.

Noen fremstiller det som en motsetning mellom investeringsstrategien for SPU og Norges mål for klimapolitikken. Jeg er ikke enig i at det er slik. En utfasing av SPUs investeringer i fossil energi kan ikke forventes å være et effektivt virkemiddel for å endre tilbudet av olje, gass og kull internasjonalt. Etterspørselen etter disse produktene kan derimot påvirkes, kanskje særlig ved tiltak som øker prisen på karbonutslipp. Jeg nøyer meg her med å vise til regjeringens klimapolitikk. Utfordringen løses ikke gjennom Statens pensjonsfond utland.

Klimaendringer er likevel ett av satsingsområdene i Norges Banks eierskapsutøvelse, og banken har i flere år samarbeidet med andre investorer om selskapers håndtering av klimarisiko. Som eier har vi mulighet til påvirkning. Det har vi ikke hvis vi selger oss ut. Det er nettopp på slike måter fondet kan bidra til bedret praksis hos selskapene i porteføljen over tid.

Vi har lyktes i å bygge opp et godt system for håndtering av oljeinntektene som har høstet anerkjennelse internasjonalt. Flere regjeringer og storting har bidratt, og et viktig gjennomgående premiss er at SPU er en finansiell investor. På denne bakgrunn mener jeg vi ikke nå kan ta en beslutning om å fase ut fondets investeringer i fossil energi. Men jeg ser frem til debatt om helheten ved forvaltningen av Statens pensjonsfond utland i forbindelse med meldingen regjeringen legger frem for Stortinget våren 2014.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Torstein Tvedt Solberg (A) [10:30:57]: Hver gang denne salen har en sak om SPU, blir det stor debatt. Min erfaring er at de debattene har bidratt til å utvikle den ansvarlige forvaltninga av fondet, som i dag karakteriseres som internasjonalt ledende. Statsrådets parti har etter min mening ikke vært frontkjempere i den utviklinga vi har sett av de etiske retningslinjene. Så mitt spørsmål til statsråden er derfor: Mener hun nå som finansminister at den debatten som SV i dag reiser, er betimelig og nødvendig for å fortsette utviklinga av den ansvarlige forvaltninga av fondet?

Statsråd Siv Jensen [10:31:33]: Jeg er generelt av den oppfatning at debatt er veldig bra, fordi det øker vårt fokus

på ulike problemstillinger, og det kan bidra til at vi også videreutvikler en posisjon som har ligget fast. Men jeg har samtidig lyst til å si at når det gjelder forvaltningen av SPU, er det viktig at noen av de grunnleggende premisene og forutsetningene ligger fast. Dette er først og fremst et finansielt fond som skal sikre ikke bare dem som lever i dag, men fremtidige generasjoner. Nettopp derfor er det viktig at vi er brede, langsiktige og ikke bruker fondet som et instrument for å oppnå andre politiske målsettinger.

Hans Olav Syversen (KrF) [10:32:33]: Statsråden var i sin tid en pådriver for å få til også etiske retningslinjer. Samtidig har vi nok erfart at i hvert fall i den siste perioden var Fremskrittspartiet ganske negative til hvordan de etiske retningslinjene har utviklet seg. Så mitt spørsmål til statsråden er: Mener hun at de etiske retningslinjene for Pensjonsfondet i sum er et pluss eller et minus?

Statsråd Siv Jensen [10:33:08]: Da Stortinget i sin tid hadde diskusjon om å innføre etiske retningslinjer, var det en viktig debatt. Jeg mener at vi også da gjorde alle de nødvendige avveiningene av hvilke kriterier man skal stille opp som utgangspunkt for dette. Det er viktig at man har mekanismer som fungerer godt, og som sikrer forvalterne en forutsigbarhet i hvilken praktisering de skal ha, ikke minst fordi dette betyr veldig mye for den langsiktige utviklingen av fondets verdier. Derfor mener jeg at når vi skal ta nye diskusjoner om de etiske retningslinjene, må man se grundig gjennom helheten i det og se på de erfaringene man har gjort seg med de uttrekksmekanismene som eksisterer i dag. Men jeg synes det er veldig sunt at vi med jevne mellomrom har en debatt om dette, og jeg ser frem til den debatten som Stortinget vil ha i forbindelse med meldingen til våren.

Snorre Serigstad Valen (SV) [10:34:19]: Jeg har to spørsmål og vil gjerne ha svar på begge. Spørsmål 1 er om statsråden er enig med representanten Hagesæter i at det er meningsløst å holde seg unna tobakksinvesteringer i SPU. Spørsmål 2 dreier seg om verdien på fossilselskaper. Storebrand har valgt å trekke seg ut av fossil energi, ikke av miljøhensyn, men fordi det innebærer en risiko. Det er de fossile reservene til fossilselskapene som fastsetter verdiene deres, og gitt at verden klarer å løse klimakrisen og utvinne mindre fossil energi, vil verdien av disse synke dramatisk, og derfor har man valgt å trekke seg ut. Er statsråden enig i at det også for SPU vil innebære en risiko å ha store investeringer i fossile selskaper i en tid der verdens utslipp må reduseres dramatisk?

Statsråd Siv Jensen [10:35:08]: Jeg er opptatt av at vi tar en helhetlig gjennomgang av alle disse spørsmålene, og at vi vurderer det basert på kunnskap om hvordan disse tingene faktisk slår ut. Det er derfor vi nå har sendt på høring Strategirådets anbefalinger, for jeg tror det er veldig mange ute i det norske samfunn som har syn på dette. Men samtidig er det sånn at når vi skal gi våre endelige anbefalinger og oversende dem til Stortinget, mener jeg vi har et ansvar for å ha tenkt gjennom hvor-

dan forvaltningsstrategien harmonerer med de langsiktige målene.

Så har jeg lyst til å gjenta det jeg sa i innlegget mitt: Vi mener at dette først og fremst skal være et finansielt fond, som ikke skal ha som ambisjon å løse verken miljøpolitiske eller utenrikspolitiske spørsmål. Det mener jeg at norske myndigheter og politikere må gjøre på andre arenaer og med andre virkemidler og på andre måter.

Heikki Eidsvoll Holmås (SV) [10:36:27]: Det er to ting jeg vil ta opp med statsråden. Det ene er at statsråden ikke svarte på spørsmålet. Det reises internasjonalt betydelig debatt om risikoen ved å investere i olje- og kull-selskaper, tjæresand inkludert, på grunn av at verdien i så stor grad er basert på lagerbeholdningen deres av ressurser. Risikoen ved at den blir mindre verdt ved en eventuell ny klimaavtale er ikke kalkulert inn, og derfor var spørsmålet fra Snorre Serigstad Valen: Er statsråden enig i at det innebærer en risiko ved investeringer, nettopp av den grunnen som jeg påpeker?

Det andre spørsmålet går på at statsråden syntes det var galt nå å vedta å fase ut. Men det er altså ikke det Sosialistisk Venstreparti foreslår. Vi foreslår:

«Stortinget ber regjeringen om en vurdering av om det vil være riktig å fase ut investeringer i kull, herunder utvinning og elektrisitetsproduksjon, gitt målet om å unngå en global oppvarming på mer enn 2 grader» osv.

Statsråd Siv Jensen [10:37:33]: Jeg mener i og for seg at jeg svarte på spørsmålet ved å si at vi skal foreta en grundig gjennomgang og vurdering av de anbefalinger som nå er kommet fra Strategirådet, og som vi har sendt på høring, i tillegg til å se på andre erfaringer som er gjort, lytte til de erfaringene banken selv sitter på gjennom siste års praksis og erfaringer, og basert på det komme tilbake til Stortinget både med avkastnings- og risikoegenskaper og vurderinger knyttet til ulike deler av sektoren som grunnlag for en bredere debatt som vi tar i forbindelse med meldingen som skal behandles av Stortinget til våren. Det mener jeg er det riktige tidspunktet å gjøre det på. Da har vi et mye bredere grunnlag. Men jeg gjentar det jeg sa i mitt innlegg, nemlig at vi må ha noen overordnede mål for hva vi ønsker å oppnå med et så stort fond, og det har altså vært en omforent enighet i denne sal om at det skal være et finansielt fond, og at andre hensyn, som utenrikspolitiske og miljøpolitiske hensyn, først og fremst må tas gjennom andre mekanismer.

Heikki Eidsvoll Holmås (SV) [10:38:47]: Jeg forstår det, jeg er enig, og som statsråden vil vite når hun har lest innstillingen, slutter også SV seg til at hovedformålet med fondet er å søke «høyest mulig avkastning over tid innenfor moderat risiko». Det som likevel er spørsmålet, og som gjør at jeg tar opp dette i en ny replikk, er følgende: Jeg synes det er bra at statsråden har tenkt å ha en bred gjennomgang basert på de erfaringene. Men det vi diskuterer i dag, er om hun konkret vil gjøre en vurdering også av den risikoen som er involvert ved investeringer i fossile ressurser, og kanskje sær-

lig ved investeringer i kull og oljesand og eventuelt andre ting.

Statsråd Siv Jensen [10:39:44]: Jeg oppfatter at dette er spørsmål det er bred interesse for i Stortinget. Det betyr at dette vil vi komme tilbake til når vi drøfter meldingen i sin helhet til våren.

Det jeg bare understreker nok en gang, er at det som er så viktig, og som er årsaken til at vi har den brede drøftingen av dette gjennom behandlingen av meldingen, nettopp er at vi skal se ting i sammenheng og sikre en langsiktig og forutsigbar praksis for hva fondet investerer i og på hvilken måte. Det som vil være uheldig, er hvis vi endrer investeringskriteriene for fondet løpende gjennom vedtak i Stortinget. Det vil være krevende for fondet å håndtere, og det vil sende veldig uheldige og kanskje til dels forvirrende signaler om hva som er fondets hovedformål. Det vil jeg advare mot. Derfor er det klokt å holde seg til en grundig behandling en gang i året.

Jonas Gahr Støre (A) [10:40:55]: Det var mange spørsmål til finansministeren, og jeg vil bare bruke siste replikken på å gjenta ett hun ikke svarte på: Synes hun det var en klok og riktig beslutning av fondet i sin tid å trekke seg ut av selskaper som driver med tobakk? Hennes partifelle her mente at det var en dårlig beslutning, som har svekket Norges inntekter og derfor er beklagelig. Men hva mener finansministeren?

Statsråd Siv Jensen [10:41:14]: Finansministeren forholder seg først og fremst til de vedtak som er fattet av Stortinget. Så går jeg igjennom alle innspill og synspunkter som nå er kommet i tilknytning til den fremtidige forvaltningen av fondet. Jeg registrerer at det i denne sal kommer noen signaler og synspunkter fra Sosialistisk Venstreparti og noen signaler fra Arbeiderpartiet, som jeg ikke er helt sikker på om jeg oppfatter som veldig annerledes enn de signalene som kommer fra SV. Jeg registrerer at det reises mange problemstillinger, og jeg registrerer også hva Fremskrittspartiets stortingsrepresentanter sier.

Det er mange grunner til å se kritisk på helheten i denne forvaltningen. Det er mange grunner til å gå grundig igjennom den. Men jeg vil altså svare på alle disse spørsmålene når vi legger frem meldingen for Stortinget til våren.

Presidenten: Replikkordskiftet er over.

De talerne som heretter får ordet, har en taletid på inntil 3 minutter.

Jonas Gahr Støre (A) [10:42:16]: Jeg må da bare konkludere med at vi ikke fikk svar på det spørsmålet – på tredje forsøk – om finansministeren mener det var en riktig beslutning, den som ble tatt. Hun forholder seg til Stortinget, og det er jo klokt.

Et par kommentarer her: Jeg vil berømme finansministeren for den tilnærmingen hun har, hvor hun inviterer til en helhetlig debatt om dette til våren. Jeg tror det er det også finanskomiteen på ulikt vis mener i denne innstillingen. Og la meg bare være veldig tydelig til representantene

Serigstad Valen og Breivik: Vi stemmer ikke nei ved denne voteringen. Vi slutter oss til innstillingen, som legger dette ved protokollen. Det er et viktig innspill til regjeringens arbeid, også det.

Representanten Serigstad Valen snakket om at det ble fremmet «corny» forslag. Det mener jeg er et godt parlamentarisk uttrykk, president, men jeg mener at vårt forslag ikke er «corny». Da Arbeiderpartiet ga et signal om spørsmålet om kull, varslet vi at vi ønsket å fremme et forslag om temaet kull. Dagen etter kom det et forslag fra SV om å trekke seg ut av alle fossile energikilder – en ærlig sak. Det finansministeren har svart på i dag og gitt egentlig gode vurderinger av, er basert på forslaget om alle fossile brenslere. Det forslaget representanten Tvedt Solberg la inn på vegne av representanten Marthinsen, meg og seg selv i dag, tar nettopp utgangspunkt i kull. Vi mener at vi her bygger opp et resonnement som setter kulltemaet på dagsordenen, som vil gi en anledning til å fokusere nærmere på det både i komiteen og for finansministeren og regjeringen, og vil gi gode signaler inn mot det som skal være stortingsbehandlingen. Jeg vil bare presisere det. Det finansministeren her i dag har kommentert, er et ganske omfattende forslag om alle fossile brenslere. Det er noe Arbeiderpartiet ikke gir sin tilslutning til. Det er kulldebatten vi har ønsket å ta, og som vi har fremmet forslag om.

Jeg vil bare avslutte med å si at alle de kvalitetene ved fondet som finansministeren beskrev, slutter Arbeiderpartiet seg til. Vi har vært for det, vi har forvaltet fondet på det grunnlaget. Jeg er også enig med henne i at det er ikke Stortinget som gjør de løpende vurderinger av hva som gir best avkastning. Det har vi brukt forhåpentligvis noen av verdens dyktigste fagfolk til å gjøre for oss. Men andre land med tilsvarende fond er ikke utstyrt med parlamenter og demokratier, stort sett. Vi er det, og derfor er det jo slik at oljefondet forvaltes i tråd med det som er en bred oppfatning i det norske demokratiet og i det norske samfunnet, som f.eks. ledet til at vi ikke er i tobakk, som jeg mener er et standpunkt vi har tatt som ikke rokker ved perspektivet om at det skal være finansiell avkastning til fremtidige generasjoners beste, men at vi faktisk tar en del vurderinger av hvilket samfunn og hvilken verden vi lever i. Det er også den debatten vi inviterer til med det forslaget vi har fremmet i dag.

Presidenten: Presidenten mener nok ikke at «corny» er et godt parlamentarisk uttrykk. Uttrykkene blir ikke bedre av å være oversatt til engelsk. Presidenten fant at det var grunn til å vise overbærenhet overfor Serigstad Valen for ikke å være altfor stram i måten å omtale dette på, men jeg tror ikke vi skal etablere dette som et parlamentarisk uttrykk. Da finner jeg å måtte påpeke dette nå, når temaet kom opp i den sammenheng.

Heikki Eidsvoll Holmås (SV) [10:45:53]: President, jeg tilhører den tradisjonen som synes det er greit at folk bruker litt ymse uttrykk, så jeg stemmer for «corny» som parlamentarisk uttrykk!

Hvis jeg får lov til bare å ta en liten polemikk mot Arbeiderpartiet i starten, fordi jeg synes det er et

problem – og det rammer egentlig en samlet opposisjon i møte med regjeringen i dette spørsmålet – at det, slik jeg oppfatter det, i denne salen er et flertall som ønsker en seriøs og grundig utredning av spørsmålet om kull. Noen av oss ønsker å gå lenger og se også på andre ting, på grunn av at vi ser at utslippene knyttet til oljesand og de samlede miljøkonsekvensene av oljesand er like store som for kull. Vi mener at det derfor er nødvendig å gå lenger. Gitt et sånt flertall som jeg oppfatter faktisk finnes i salen, er det underlig at vi ikke klarer å samle oss om et felles forslag. Jeg bare leser opp det forslaget som SV har lagt fram:

«Stortinget ber regjeringen om en vurdering av om det vil være riktig å fase ut investeringer i kull, herunder utvinning og elektrisitetsproduksjon, gitt målet om å unngå en global oppvarming på mer enn 2 grader. Vurderingen og forslag legges fram i forbindelse med den førstkommande meldingen om forvaltningen av Statens pensjonsfond.»

Så ber jeg dere sammenligne dette med forslaget som Arbeiderpartiet fremmet i morges:

«Stortinget ber regjeringen foreta en grundig utredning med sikte på å trekke ut investeringene til Statens pensjonsfond utland av kullselskaper, og legge fram utredningen i forbindelse med den varslede stortingsmeldingen om forvaltningen av SPU våren 2014.»

La oss si det sånn: Jeg klarer ikke å se forskjell på de to forslagene. Jeg har ingen problemer med å stemme for det forslaget fra Arbeiderpartiet som ble lagt fram i dag. Derfor synes jeg det er rart at Arbeiderpartiet ikke stemmer for det forslaget som vi har lagt fram.

Vitsen med den type behandling av forslag som legges fram fra representanter, og særlig fra opposisjonen, er nettopp å gjøre det som Siv Jensen ber oss om å gjøre, nemlig å ta en helhetlig debatt, men opposisjonens rolle vil i en sånn sammenheng være å sikre at vi får fram den debatten vi ønsker. Det gjør vi ikke hvis vi ikke sender en tydelig bestilling til regjeringen på akkurat dette punktet. I så måte påhviler det Venstre og Kristelig Folkeparti et betydelig ansvar, for de sier i det forslaget som de fremmer her i dag:

«Stortinget ber regjeringen i forbindelse med stortingsmeldingen (...) utrede den finansielle og klimapolitiske risikoen involvert i at SPU i dag er tungt investert i olje- og kullselskaper.»

Det kommer vi fra SVs side til å støtte i dag. Jeg vil oppfordre Arbeiderpartiet til å støtte det også, sånn at vi sikrer flertall for i hvert fall ett utredningsforslag her i dag. Problemet oppstår hvis finansministeren velger å legge fram en stortingsmelding som ikke har et tilstrekkelig godt beslutningsgrunnlag til at vi faktisk i Stortinget kan vedta å trekke oss ut av kull, når det er åpenbart at det i Stortinget er et flertall for å se på den muligheten.

Presidenten: Presidenten vil for ordens skyld bemerke at vurderingen av hva som er et parlamentarisk uttrykk, er et anliggende for presidenten alene, og at hva representantene måtte mene om det, er av underordnet betydning.

Snorre Serigstad Valen (SV) [10:49:13]: Jeg deler presidentens oppfatning av det, men da må presidenten

likevel tilgi meg, for jeg må bare påpeke at jeg kalte ikke Arbeiderpartiets forslag – unnskyld, president! – «corny». Jeg kalte Arbeiderpartiets forslag utmerket. Det er praksisen og stemmegivningen i salen i dag jeg synes er ordet som ikke skal nevnes, president. For vi har jo oppfattet ønsket fra en rekke partier i Stortinget, det som faktisk utgjør et flertall i salen, om å få et ordentlig beslutningsgrunnlag til våren når stortingsmeldingen kommer: om det er lurt å investere i kull gjennom SPU, eller om vi bør trekke oss ut. Derfor fremmer ikke SV i salen i dag sitt primærstandpunkt, som er at vi bør trekke oss ut nå – vi har stor forståelse for at ikke alle partier har lyst til å være med på det, og vi har lyst til at dette skal bli vedtatt – men vi fremmer tre andre forslag, som dreier seg om å skaffe seg et beslutningsgrunnlag slik at vi kan diskutere dette når det skal diskuteres, i forbindelse med stortingsmeldingen til våren. Og det må salen ta stilling til. Det er tre forslag vi fremmer i dag, som salen må ta stilling til. Det er slik at et flertall i salen vil utrede uttrekking av kull, men det er også slik at et flertall i salen stemmer imot, og det synes jeg er en unødvendig forestilling.

Vi kunne i dag sørget for at når vi behandler stortingsmeldingen til våren, har vi den informasjonen og de utredningene vi trenger for å ta stilling til om det er lurt å investere i kull, i oljesand og i andre fossile energikilder gjennom SPU. Det kommer ikke til å skje. Og jeg deler representanten Holmås' oppfatning: Det er en meget lang vei – en meget lang vei – fra den breiale opposisjonsgjøringen Venstre og Kristelig Folkeparti sto for på dette feltet i forrige periode, og til den serviliteten de demonstrerer i dag, når de kun fremmer et forslag som ikke engang går like langt som Arbeiderpartiets Dokument 8-forslag som ble lagt fram i morges. De må være veldig sikre på hva de gjør nå, for det vi risikerer, er at vi takket være Venstre og Kristelig Folkeparti ikke har et beslutningsgrunnlag i det hele tatt når stortingsmeldingen behandles til våren. Da er vi nødt til å vente enda et år på en ordentlig og substansiell debatt om Statens pensjonsfond utlands investeringer i kull, oljesand og andre fossile energikilder, og det ville vært meget uheldig, når vi vitterlig har et flertall i salen som ønsker at vi skal trekke oss ut.

Trygve Slagsvold Vedum (Sp) [10:51:55]: Flertallet i salen ønsker en forutsigbar forvaltning av vår felles nasjonale formue. Vi er den generasjonen som pumper opp formuen fra bakken og overfører den til kapital i banken, for å gjøre det enkelt, eller i ulike typer investeringsobjekter. Og det påhviler akkurat vår generasjon politikere som pumper opp så mye, et stort ansvar for hvordan den formuen forvaltes.

Vi er alle enige om at det er riktig og viktig å ha etiske retningslinjer for fondet. Så tror jeg vi alle også er enige om at det er klokt når man skal forvalte et så stort fond, at vi gjør det på skikkelig vis hver vår.

Alle partier vet at det kommer en forvaltningsmelding til Stortinget om oljefondet om våren, og at det er den store debatten. Jeg tror ikke det er en heldig praksis hvis det dukker opp ulike typer ting vi ikke ønsker å investere i, at man skal ha nye debatter om hva vi skal investere den formuen

i, hver annen måned. Akkurat nå er det en veldig viktig debatt rundt olje og gass, men det kan være andre produkter som ikke vi ser nå, som vi om to–tre måneder mener det er lite gunstig å investere i. Jeg tror ikke det er klokt at vi skal legge opp til en sånn aksjeinvesteringsdebatt i Stortinget fortløpende, men at vi legger den inn i forbindelse med forvaltningsmeldingen. Det har vært en tradisjon som de rød-grønne partiene mente var riktig da vi satt i regjering, som Kristelig Folkeparti, Venstre og Høyre mente var riktig da de satt i regjering, og som dagens regjering mener er riktig. Så her har alle partier stått i den samme tradisjonen, og jeg mener vi skal videreføre den.

Det var en vurdering da man diskuterte dette forslaget – og det var ulike syn også – om det skulle avvises eller vedlegges protokollen. Grunnen til at det vedlegges protokollen, er at man ser at det er en relevant problemstilling. Statsråden har jo hørt den debatten vi nå har hatt, at dette er en problemstilling som mange i salen er opptatt av. Jeg regner med at regjeringen drøfter noen av de problemstillingene som har kommet opp her, i den kommende forvaltningsmeldingen, så lenge vi har valgt å vedlegge forslaget protokollen og ikke avvise det.

Hans Olav Syversen (KrF) [10:54:30]: Et par bemerkninger til SVs innlegg, hvor det ble påstått at Kristelig Folkeparti og Venstre utviser «servilitet», i motsetning til det vi gjorde for ett år siden, da vi var «breiale». Kristelig Folkeparti og Venstre fremmer nøyaktig det samme forslaget nå som vi gjorde for et halvt år siden. Det er identisk. Vi er konsistente. Det er det ikke alle andre som er i denne salen. Det var SV, Arbeiderpartiet og Senterpartiet som stemte ned akkurat dette forslaget som Venstre og Kristelig Folkeparti nå fremmer, for et halvt år siden. Jeg tror kanskje man bør lese forslagene før man deler ut karakteristikk.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 2.

Sak nr. 3 [10:55:27]

Innstilling fra finanskomiteen om samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 86/2013 av 3. mai 2013 om innlemmelse i EØS-avtalen av forordning (EF) nr. 924/2009 om betalinger på tvers av landegrensene, og forordning (EU) nr. 260/2012 om tekniske krav til kredittoverføringer og direkte debiteringer i euro (Innst. 95 S (2013–2014), jf. Prop. 2 S (2013–2014))

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.

Sak nr. 4 [10:56:10]

Innstilling fra finanskomiteen om overenskomst mellom Norge og Niue om opplysninger i skattesaker (Innst. 97 S (2013–2014), jf. Prop. 27 S (2013–2014))

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.

Sak nr. 5 [10:56:33]

Innstilling fra finanskomiteen om ny saldering av statsbudsjettet for 2013 (Innst. 100 S (2013–2014), jf. Prop. 29 S (2013–2014))

Presidenten: Etter ønske fra finanskomiteen vil presidenten foreslå at taletiden begrenses til 5 minutter til hver partigruppe og 5 minutter til statsråden.

Videre vil presidenten foreslå at det gis anledning til replikkordskifte på inntil fire replikker med svar etter innlegg fra medlem av regjeringen innenfor den fordelte taletid.

Videre blir det foreslått at de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter.

– Det anses vedtatt.

Hans Olav Syversen (KrF) [10:57:29] (komiteens leder og ordfører for saken): Det er en glede for meg i den siste saken før vi tar juleferie – eller i hvert fall prøver på det – å legge fram en enstemmig innstilling fra finanskomiteen når det gjelder nysalderingen av statsbudsjettet for 2013.

Her kan man jo dukke ned i både enkeltposter og -kapitler. Det har ikke jeg tenkt å gjøre, bare bemerke et par hovedtall i det som vel kan kalles en slags rikets tilstandrapport helt på slutten av året.

Siden Stortinget vedtok statsbudsjettet for 2013 i fjor høst, er det oljekorrigerte underskuddet redusert med 6,7 mrd. kr. Det skyldes dels reduserte utgifter, mens noen inntekter trekker i motsatt retning. Inntektsreduksjonen skyldes i stor grad lavere skatte- og avgiftsinntekter fra fastlandsøkonomien enn anslått tidligere.

Regjeringen har i tillegg til de mer tekniske endringer som nysalderingen stort sett innebærer, også foreslått å stryke bompengегjeld på en del prosjekter, til glede for mange som har tenkt å kjøre gjennom disse bommene, vil jeg tro. I tillegg har man også lagt inn bevilgninger til vedlikehold av jernbanen. Det er en samlet komité som slutter seg til disse forslagene fra regjeringen.

I tillegg vedtar vi i dag etter min mening– og også da er jeg glad for at det er en enstemmig komité – en betydelig styrking av høykommissæren for flyktninger og arbeidet for å bedre situasjonen for flyktninger fra Syria, særlig knyttet til nabolandenes arbeid. Det er et faktum at den sosiale infrastrukturen i mange av disse landene nå er under så sterkt press at den er i ferd med å bryte sammen. Derfor er jeg veldig glad for at et samlet storting gir dette viktige håndslaget til Høykommissærens viktige arbeid, like så midler til Verdensbankens fond for de fattigste landene, Det internasjonale utviklingsfondet.

Det er også lagt inn ytterligere midler til jernbanevedlikehold.

Så har komiteens flertall også understreket at denne type omprioriteringer og etterjusteringer i nysalderingen ikke på samme måte vil være naturlig ved de kommende korsveier. Jeg vil nok si at det er en fordel om vi slipper

å komme i en situasjon hvor det av enkelte kan oppfattes at vi har fått en tredje budsjettbehandling her i Stortinget.

Med dette er det en glede for meg både å ønske presidenten god jul og legge fram en siste innstilling, som er enstemmig fra komiteen.

Marianne Marthinsen (A) [11:01:19]: Da har vi kommet fram til siste sak før jul. Dette pleier å være en anledning hvor komiteen stort sett går opp på talerstolen og ønsker hverandre god jul, og så er vi ferdig med det.

Dette har jo tradisjon for å være en oppdatering av budsjettet for inneværende år, med tekniske justeringer og nye anslag. Og det er det det er – det har vært lite politikk i dette. Det er ikke helt tilfellet i år, så derfor er jeg nødt til å bruke noen få minutter på det.

Jeg vil på vegne av de rød-grønne partiene gi uttrykk for at vi er skeptiske til at regjeringen nå i praksis har lagt opp til en tredje budsjetttrunde. Det er ikke utelukkende tekniske justeringer, men man gjør nye satsinger i hundremillionsklassen på inneværende budsjett på Stortingets siste møtedag. Hvis dette blir en etablert praksis, vil vi i realiteten ha et nytt hull inn i oljefondet.

Så forsvarer dette med at staten har brukt mindre oljepenger i år enn det det ble budsjettert med. Jeg vil bare presisere at det er helt vanlig – sånn har det vært hvert eneste år som jeg har vært medlem av dette huset. Jeg må si at jeg tviler på at et motsatt resultat, hvor det viste seg at staten hadde brukt mer oljepenger enn det man budsjetterte med, ville ført til at man kuttet i inneværende års budsjett. Når dette kommer etter en budsjettthøst, hvor vi har fått en tilleggsproposisjon som har økt oljepengebruken med 4 mrd. kr utover det som opprinnelig var foreslått i Gul bok, mener vi at det blir ekstra betenkelig.

Når det først åpnes for en sånn type tredje budsjetttrunde, mener vi at det er rimelig at støtte til verdens fattige kommer inn som en del av dette, at FNs arbeid for flyktninger i Syria prioriteres. Det mener vi er bra, men det burde ha vært del av en normal budsjettprosess. Jeg er helt sikker på at Verdensbanken kommer til å sette stor pris på de pengene som nå overføres, når det generelle fattigdomsarbeidet i verden lider kraftig under finanskrisen, og mange stater nå kutter i disse bevilgningene. Men det har neppe stor betydning for Verdensbanken om disse pengene kommer nå i slutten av desember, eller om de hadde kommet i januar.

Dessuten er det å stryke bompengегjeld på inneværende års budsjett ikke noe som kommer til å gi mer vei, det blir ikke en centimeter mer asfalt av det. Dette er penger som også kunne vært brukt til andre formål, f.eks. til å framskynde andre samferdselsprosjekter.

Det dumme med at dette kommer i nysalderingen, er at det ikke blir en del av en ordinær prosess hvor det blir mulig å vurdere helheten i forslaget. Men når regjeringen først har åpnet for en ny budsjetttrunde, velger vi fra de rød-grønne partienes side å støtte det forliket som er framforhandlet, og ligge på den linjen som det er tradisjon for

i Stortinget, med at nysalderingen er en øvelse som det er bred tilslutning til.

Så vil jeg også si at dette forslaget fra regjeringen inneholder en overføring til veifondet. Jeg vil benytte anledningen til å markere fra de rød-grønne partienes side at vi ikke støtter den modellen for veiutbygging som regjeringen nå legger opp til, med denne kombinasjonen av et fond og et veiutbyggingsselskap. Det var et tema både i finansdebatten og i transportkomiteens budsjettdebatt, så vi skal ikke gå inn på dette her eller begynne å gjenta alt. Men jeg vil gjerne si at i en virkelighet hvor Stortinget har vedtatt en nasjonal transportplan på 500 mrd. kr over ti år, og hvor et parti som nesten ville doble dette med ytterligere 455 mrd. kr, sitter med både finansminister og samferdselsminister – de har med andre ord lovet å bruke nærmere 100 mrd. kr i året på samferdsel – er man ikke i nærheten av å innfri det, verken med 2014-budsjettet eller med den overføringen som nå gjøres til dette fondet. Et fond som over noen år vil komme opp i en størrelse som kan gi anslagsvis 3–4 mrd. kr i året, kommer til å bety fryktelig lite fra eller til. Det blir ikke noe mer eller annerledes penger av å budsjettere på en annen måte. Man må faktisk prioritere samferdsel hvis man skal få til et løft.

Så vil jeg gjerne også benytte anledningen til å ønske presidenten, mine kolleger i komiteen og finansministeren god jul. Så ses vi på nyåret.

Presidenten: Det er hyggelig.

Svein Flåtten (H) [11:06:21]: Jeg ble litt usikker under Marthinsens innlegg på hvorvidt komitélederens utsagn om at dette var en enstemmig innstilling, fortsatt sto ved makt. Men jeg forstår Arbeiderpartiets behov for å kritisere, men ikke protestere – for å si det på den måten.

Det er en spesiell foranledning til nysalderingen dette året, og det er kort og godt at det har vært styrt etter budsjett fra en annen regjering. Da er det naturlig at man også ved denne anledningen benytter muligheten til å gjennomføre noen politiske prioriteringsendringer.

Når Marthinsen sier at man de siste årene har brukt denne anledningen til å ønske hverandre god jul, tror jeg det er riktig. Det har man gjort fordi man har hatt en flertallsregjering som har presentert sine fremlegg, og da har det vært god jul og godt nyttår som har stått igjen å ønske hverandre, og ikke noe annet.

Nå har det blitt litt politikk i dette, og det gleder meg da at Arbeiderpartiet, etter sine protester, finner ut at man faktisk kan slutte seg til det. Det gjør jo også de andre partiene. Det er bra at de gjør det, for det betyr at denne måten å gjøre det på, nemlig å være stort sett enstemmig om det som er reguleringer i det som har skjedd i inneværende år, vil stå fast. Vi sier jo også i våre merknader fra flertallet her at dette er en type omprioriteringer og etterjusteringer som ikke vil være naturlig når et flertall har kunnet legge frem et budsjett, ha et revidert budsjett og ha ikke bare hånden, men begge hendene på rattet gjennom hele året.

Jeg oppfatter jo også at det er stor tilslutning til de enkeltpostene som forliket i Stortinget har innebåret, nemlig påfylling av infrastrukturfond, økte bevilgninger til ved-

likehold av jernbane og ikke minst internasjonal fattigdomsbekjempelse, hvor behovet bare i de siste dager har vist seg betydelig.

Som sagt, vi er glad for at det ikke ble noe brudd på den årlige kutymen om å være enige om at de endringene som allerede er gjort, er noe man ikke behøver å være uenig om – hvis jeg kan uttale meg så kryptisk som det.

Så har jeg til slutt lyst til ikke bare å ønske presidenten god jul – det gjorde jeg også i går, men en god ting kan ikke sies for ofte – men først og fremst komiteens leder, og takke ham for god innsats gjennom en høst som har vært ikke vanskelig, men utfordrende, som har vært krevende, og som har vært fylt av veldig mye arbeid hvor man skal forholde seg både til komiteen og til forhandlinger i alle retninger. Det har han gjort på sin sedvanlig lune, men samtidig sterke måte. Så jeg takker for det samarbeidet og ønsker spesielt ham, men også resten av mine kolleger en riktig god jul og et godt nytt år. Hilsenen går selvsagt også til finansministeren.

Gjermund Hagesæter (FrP) [11:10:19]: Trass i at det har kome litt kritikk frå representanten Marthinsen mot dei prioriteringane som ligg i denne saka, er desse – som tidlegare presisert og sagt – frå ein samrøystes komité.

Eg skal ikkje bruke all verdas tid på dette. Eg synest det er gode forslag som ligg her. Det blei nemnt at 500 mill. kr i sletting av bompengeregjeld ikkje gir meir veg. Det er nok riktig, men samtidig er det eit faktum at innkrevjing av bompengar er eit hinder når det gjeld pendling, altså for arbeidstakararar som pendlar. Det er også ein auka kostnad for næringslivet. Når vi fjernar gjelda, kan det medføre at vi får meir verdiskaping på grunn av at det blir billigare og enklare å pendle, og det blir også billigare og enklare å transportere varer og tenester. Det bør vere positivt. Det bør også vere ekstra positivt at slettinga av bompengar skjer i bompengeprojekt som er etter måten dyre å drive inn i forhold til det ein får inn.

Vi har hatt ein ekstraordinær runde i nysalderinga her på Stortinget, der vi har fått inn eit par ting til i lag med våre venner i Kristeleg Folkeparti og Venstre. Dette gjeld 150 mill. kr meir til jernbane, som er viktig. Det gjeld også meir pengar til Høgkommissæren for flyktningar, særleg med vekt på syriske flyktningar, for å avhjelpe den prekære situasjonen som mange er i der. Så har ein også det som går på Verdsbankens fond for dei fattigaste landa. Der vil eg leggje til at dette er eit fond som har oppnådd veldig gode resultat gjennom mange år, og som derfor får god nytte av dei pengane som blir løyvde.

Dette er ei god nysaldering – veldig mange gode punkt – både når det gjeld det som kom frå regjeringa, og også dei punkta og pengane som er komne på plass under behandlinga vi har hatt i Stortinget.

Då har eg ikkje noko meir å seie om nysalderinga, men sidan dei andre avslutta med å ønskje god jul, får eg også ønskje god jul til både presidenten, finansministeren, Finansdepartementet, komiteen og alle andre.

Trygve Slagsvold Vedum (Sp) [11:13:15]: Jeg er enig i siste talers avslutning. Der kan jeg slutte meg til rekken, så skal jeg ikke si alt jeg trenger å si om det.

Jeg har sittet og hørt på og har for det første lyst til å si at det som representanten Syversen sa først, er veldig viktig. Noe vi må se på som positivt, er at vi hadde lavere utgifter dette året enn vi trodde. En av hovedårsakene, ifølge proposisjonen, er lavere utgifter over folketrygden. Det er et gode, så det er det viktig at vi har med oss. De store tallene er gode, det viser at landet har vært styrt bra, og at vi også hadde et lønnsoppgjør som hjalp oss i fjor høst. Vi får også håpe at vi får et lønnsoppgjør neste år som gjør at vi kan få en lavest mulig lønnsvekst framover.

Så skal jeg til det krydderet som er diskutert her i salen. Da må jeg ta litt tak i det representanten Hagesæter sa, fordi han er veldig, veldig stolt over at man sletter 500 mill. kr i bompengегjeld. Men hvis man ser desember måned under ett, er det mer bompengегjeld på slutten enn i starten av måneden. Representanten Hagesæter, som er fra Hordaland, har selv vært med på å stemme igjennom Askøypakken og et nytt bompengeprosjekt i Sør-Trøndelag. De prosjektene – hvis jeg ikke husker helt feil – kostet 1,5 mrd. kr i opptak av bompengelån. Regnestykket til Fremskrittspartiet for desember måned er negativt. Det må være et lite paradoks at den måneden man virkelig skulle begynne å slette Norges bompengегjeld, er det mer gjeld på slutten enn på starten – selv om man tok en kjapp sving med 500 mill. kr nå i nysalderingen og fant de billigste prosjektene som er mulig å finne. Men andelen bompenger er på vei opp i Norge – ikke på vei ned. Sannsynligvis vil neste år være det året man kommer til å kreve inn mest bompenger noen gang i norsk historie – når Siv Jensen er finansminister, Ketil Solvik-Olsen er samferdselsminister og alltid blide Bård Hoksrud er statssekretær. Jeg tror han fortsatt er blid neste høst, selv om han som statssekretær vil sette norgesrekord i å kreve inn bompenger.

Motstanden mot bompenger hos Fremskrittspartiet har, når man har kommet i posisjon, gått fra å være kraftfulle ord til å bli tomme ord.

Så er det noe jeg er glad for i denne behandlingen, og som også vi synliggjorde for Kristelig Folkeparti og Venstre underveis i prosessen: Når vi først skulle gå inn på en sånn sletting av bompengегjeld, mente vi det var viktig at vi kunne ta tak i noen av de globale utfordringene vi står overfor – at vi nå i fellesskap går inn for å bruke mer midler til FN's høykommissær for flyktninger når det gjelder situasjonen i Syria. Det er noen som ikke får en god jul. Jeg synes det er en fin felles avslutning at vi gjør dette. Jeg synes også det er en fin felles avslutning at vi tilfører ekstra midler til Verdensbanken, midler som skal gå til de absolutt fattigste i verden – at vi gjør det uten at det er partipolitiske konfliktlinjer, og at vi sammen har gjort den prioriteringen.

Derfor er det enstemmighet, og det er god tradisjon for at vi har det i Norge en del ganger. Så merker vi oss at desember måned er en måned der vi har fått mer bompengегjeld med Fremskrittspartiet ved roret – ikke mindre.

Snorre Serigstad Valen (SV) [11:16:56]: God jul, president. God jul også til komitélederen og komiteen – og til finansministeren. Takk for samarbeidet og et godt nytt år. Jeg lover å prøve å gjøre det nye året til finansministeren

litt traurigere – og for enkelte andre, da, men det er jo min jobb. Men god jul.

Presidenten: Jeg takker for et forbilledlig innlegg – i lengde. (Munterhet i salen) – Det var julefest i går.

Statsråd Siv Jensen [11:17:43]: Jeg håper ikke at representanten Valen mener at han vil gjøre livet til statsråden mer traurig i 2014. Jeg vil derimot sette veldig pris på at han er et engasjert politisk menneske som vil gjøre livet til statsråden hektisk i 2014. Det ønsker jeg velkommen, men traurig – det lover ikke godt. Men jeg forholder meg til det som måtte komme.

La meg helt på tampen av debatten si at jeg forholder meg til at dette er en enstemmig innstilling fra finanskomiteen, men vil også kort bemerke at Fremskrittspartiets syn på bompenger ikke har endret seg. Det ligger fast. Men mindretallsregjeringen erkjenner at et stort politisk flertall har vært, og er, for betydelig bompengefinansiering av vei-prosjekter. Det at denne regjeringen arbeider for en smidigere og rimeligst mulig innkreving av disse prosjektene, bør ikke bare Stortinget være glad for, det bør også bilistene, skattebetalerne og norsk næringsliv være glad for. Hele tiden å fokusere på hvordan vi forvalter skattebetalernes penger, mener jeg er en overordnet og viktig oppgave for regjeringen, og det har vi tenkt å fortsette å fokusere på.

Med dette vil også jeg få lov til å ønske presidenten og Stortinget en riktig god jul. I motsetning til representanten Snorre Valen vil jeg ønske alle et fremgangsrikt nytt år.

Presidenten: Det åpnes for replikkordskifte.

Marianne Marthinsen (A) [11:19:47]: Jeg har ikke noe ønske om å gjøre livet traurig for noen. Men det har virket som om denne nysalderingen har vært en litt ukomfortabel øvelse for samarbeidspartiene til regjeringen her i Stortinget, Venstre og Kristelig Folkeparti. I hvert fall bærer pressemeldingen om forliket preg av det, for der kan man lese:

«Denne type justeringer i nysalderingen vil ikke på samme måte være naturlig når de fire partiene i fremtiden samarbeider om de opprinnelige statsbudsjett og reviderte nasjonalbudsjett for kommende år.»

Nå satses jeg personlig på at det ikke blir så mange år, men likevel, mitt korte spørsmål til finansministeren er: Kan finansministeren garantere at nysalderingen for fremtiden ikke vil utvikle seg til å bli en ordinær, tredje budsjetttrunde?

Statsråd Siv Jensen [11:20:32]: Jeg tror det er bred enighet om at nysalderingen skal være nettopp det, men jeg har også lyst til å gjenta det Svein Flåtten sa, nemlig at endringene i nysalderingen av budsjettet for 2013 må ses i sammenheng med at statsbudsjettet og revidert budsjett for 2013 både var fremmet av og vedtatt av det flertallet som sto bak regjeringen Stoltenberg. Det er den bakenforliggende grunnen til at det er blitt gjort noen mindre endringer i denne nysalderingen.

For øvrig har jeg lyst til å si at jeg ikke har opplevd at

det har vært ukomfortabelt mellom de fire samarbeidspartiene – snarere tvert imot. Dialogen mellom de fire partiene er utmerket, og det tror jeg den kommer til å fortsette å være også inn i 2014.

Trygve Slagsvold Vedum (Sp) [11:21:31]: I fjor hadde representanten Jensen sammen med sitt lag et forslag her i salen om å slette bompengегjeld med 25 mrd. kr. Hun kunne brukt nysalderingen til å si at nå kan vi slette bompengегjelden, ingen problemer, det er bare å fjerne den. Så kom nysalderingen i år, og da ble det 500 mill. kr. Det er jo ingenting i forhold til hva man sa var nødvendig i fjor.

Med den størrelsen Fremskrittspartiet har i regjering, har man hatt minimalt gjennomslag når 25 mrd. kr har blitt til 500 mill. kr. Men i fjor var det et tilleggselement: Da stemte ikke Fremskrittspartiet for mer bompenger. Så i år er det å øke bompengегjelden i desember bra, i fjor skulle man redusere med 25 mrd. kr.

Hva er det som har endret seg så vesentlig, og hvorfor klarer ikke finansminister Jensen å få større gjennomslag i egen regjering?

Statsråd Siv Jensen [11:22:29]: Da Fremskrittspartiet la frem dette forslaget i fjor, fikk det kun Fremskrittspartiets stemmer. Når Fremskrittspartiet legger frem dette forslaget i år, er det enstemmig vedtatt av Stortinget. Jeg mener det er et riktig skritt i riktig retning at også partier som har stått bak vedtakene om å innføre en lang rekke av disse prosjektene, ser verdien i å slette noen av dem.

Jeg vil bare gjenta det jeg sa i mitt innlegg: Jeg mener det er riktig og fornuftig at regjeringen bruker tid på å se på hvordan vi kan gjøre en del av disse prosessene rimeligere og bedre. Det er mange prosjekter hvor vi kan se at innkrevningen er unødvendig dyr, og at administrasjonen med å innkreve det også er unødvendig dyr i forhold til hva bilistene får igjen. Det mener jeg er et viktig ansvar som regjeringen har påtatt seg å rydde opp i, og det håper jeg også at representanten Slagsvold Vedum er glad for.

Trygve Slagsvold Vedum (Sp) [11:23:31]: Derfor stemmer vi også for noen av disse prosjektene, fordi vi ser at alle saker har flere sider. Men det fikk man ikke inntrykk av når man hørte på Fremskrittspartiet i fjor – at diskusjonen om bompengегinnkreving hadde flere sider. Man fikk inntrykk av at det hadde bare én side, og det var at dette var et ran av bilister og av det norske folk, og at den rød-grønne regjeringen nesten var røvere som gjorde det. Det ble også gjentatt i valgkampen at alt skulle bort. Så den store forskjellen fra i fjor til i år er at et enstemmig norsk storting har valgt å øke landets bompengегjeld i desember, og Fremskrittspartiet har stemt for det.

Hvordan synes Fremskrittsparti-leder Siv Jensen det er at med Fremskrittspartiet i ledelsen har vi økt bompengегjelden i desember 2013?

Statsråd Siv Jensen [11:24:24]: Den store forskjellen fra da Fremskrittspartiet satt i opposisjon, til at vi faktisk er i regjering, er at det er et taktskifte i samferdselspolitikken. Gjennom våre to måneder i regjering har vi fått etablert et infrastrukturfond, som vi mener vil være et godt bidrag til å forsterke investeringene i samferdsel fremover. Investeringene i samferdsel i 2014-budsjettet er økt gjennom budsjettbehandlingen. Vi arbeider med å etablere et nytt veiselskap som vi mener vil føre til raskere, rimeligere og bedre bygging av infrastruktur i fremtiden, og vi jobber for en helt annen bompengegandel i en lang rekke prosjekter fremover enn hva som ville vært tilfelle hvis Fremskrittspartiet ikke satt i regjering.

Jeg mener at den store forskjellen faktisk ligger i at Fremskrittspartiet nå er i regjering og har en hånd på rattet både i finanspolitikken og i samferdselspolitikken, og vi jobber aktivt for å forvalte skattebetalernes penger på en best mulig måte.

Snorre Serigstad Valen (SV) [11:25:38]: La meg først takke finansministeren for ønsket om framgang neste år. Vi i SV trenger det, for å si det sånn.

Det er jo sånn at overgangen til regjering fører med seg nytt språk og nye måter å uttrykke seg på – kanskje spesielt for Fremskrittspartiet, som er kjent for å snakke rett fra levrå – så jeg skal prøve å gjenta min julehilsen på bedre vis, så «here goes»: Jeg ønsker finansministeren et lykkelig, gledelig og harmonisk år, men lover på konstruktiv opposisjonsvis å søke å vanskeliggjøre finansministerens mulighetshorisont for gjennomføring av Fremskrittspartipolitikk i regjering.

Statsråd Siv Jensen [11:26:17]: Det ser jeg frem til.

Presidenten: Replikkordskiftet er avsluttet. Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 5.

Etter at det var ringt til votering, uttalte **presidenten:** Stortinget går da til votering over sakene på dagens kart.

Votering i sak nr. 1

Komiteen hadde innstilt:

Stortinget samtykker i godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 75 av 3. mai 2013 om innlemmelse i EØS-avtalen av forordning 995/2010 om fastsettelse av forpliktelser for virksomheter som bringer tømmer og treprodukter i omsetning, samt tilhørende forordninger 363/2012 og 607/2012.

Votering:

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Votering i sak nr. 2

Presidenten: Under debatten er det satt frem i alt fire forslag. Det er

- forslag nr. 1, fra Hans Olav Syversen på vegne av Kristelig Folkeparti og Venstre
- forslagene nr. 2–4, fra Snorre Serigstad Valen på vegne av Sosialistisk Venstreparti.

Det voteres først over forslagene nr. 2–4 fra Sosialistisk Venstreparti.

Forslag nr. 2 lyder:

«Stortinget ber regjeringen om en vurdering av om det vil være riktig å fase ut investeringer i kull, herunder utvinning og elektrisitetsproduksjon, gitt målet om å unngå en global oppvarming på mer enn 2 grader. Vurderingen og forslag legges fram i forbindelse med den førstkommande meldingen om forvaltningen av Statens pensjonsfond.»

Forslag nr. 3 lyder:

«Stortinget ber regjeringen om en vurdering av om det vil være riktig å fase ut investeringer i utvinning av tjæresand, herunder utvinning og elektrisitetsproduksjon, gitt målet om å unngå en global oppvarming på mer enn 2 grader. Vurderingen og forslag legges fram i forbindelse med den førstkommande meldingen om forvaltningen av Statens pensjonsfond.»

Forslag nr. 4 lyder:

«Stortinget ber regjeringen om en vurdering av om det vil være riktig å redusere eksponeringen mot fossile investeringer med sikte på full utfasing, herunder utvinning og elektrisitetsproduksjon, gitt målet om å unngå en global oppvarming på mer enn 2 grader. Vurderingen og forslag legges fram i forbindelse med den førstkommande meldingen om forvaltningen av Statens pensjonsfond.»

V o t e r i n g :

Forslagene fra Sosialistisk Venstreparti ble med 103 mot 7 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 11.36.06)

Presidenten: Det voteres over forslag nr. 1, fra Kristelig Folkeparti og Venstre. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen i forbindelse med stortingsmeldingen om forvaltningen av Statens pensjonsfond utland 2013 utrede den finansielle og klimapolitiske risikoen involvert i at SPU i dag er tungt investert i olje- og kullselskaper.»

Sosialistisk Venstreparti har varslet at de støtter forslaget.

V o t e r i n g :

Forslaget fra Kristelig Folkeparti og Venstre ble med 94 mot 16 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 11.36.43)

Komiteen hadde innstilt:

Dokument 8:6 S (2013–2014) – representantforslag

fra stortingsrepresentantene Snorre Serigstad Valen, Karin Andersen, Bård Vegar Solhjell og Heikki Eidsvoll Holmås om å fase ut investeringene i fossil energi i Statens pensjonsfond utland – vedlegges protokollen.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

V o t e r i n g i s a k n r. 3

Komiteen hadde innstilt:

Stortinget samtykker i godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 86/2013 av 3. mai 2013 om innlemmelse i EØS-avtalen av forordning (EF) nr. 924/2009 om betalinger på tvers av landegrensene, og forordning (EU) nr. 260/2012 om tekniske krav til kredittoverføringer og direkte debiteringer i euro.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

V o t e r i n g i s a k n r. 4

Komiteen hadde innstilt:

Stortinget samtykker til at overenskomsten mellom Norge og Niue om opplysninger i skattesaker settes i kraft.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

V o t e r i n g i s a k n r. 5

Presidenten: Knyttet til den innstillingen det nå skal voteres over, vil presidenten bemerke følgende:

Når det gjelder noen av de foreslåtte bevilgningene, kan det reises berettiget tvil om de er i tråd med bestemmelsene i Bevilgningsreglementet.

I § 2 heter det at «Unntak fra bestemmelsene i Bevilgningsreglementet i enkeltsaker krever uttrykkelig vedtak av Stortinget.»

For å være sikker på at Stortinget ikke gjør noe som det kan reises kritikk mot i ettertid, vil presidenten foreslå at Stortinget fraviker § 3 i Bevilgningsreglementet.

Ingen innvendinger har kommet mot det.

– Det anses vedtatt.

Komiteen hadde innstilt:

I

I statsbudsjettet for 2013 gjøres følgende endringer:

Kap.	Post	Formål	Kroner
Utgifter			
20		Statsministerens kontor	
	1	Driftsutgifter, f o r h ø y e s med fra kr 95 350 000 til kr 97 350 000	2 000 000
21		Statsrådet	
	1	Driftsutgifter, f o r h ø y e s med fra kr 151 800 000 til kr 171 678 000	19 878 000
41		Stortinget	
	70	Tilskudd til partigruppene, f o r h ø y e s med fra kr 158 600 000 til kr 161 000 000	2 400 000
163		Nødhjelp, humanitær bistand og menneskerettigheter	
	71	Humanitær bistand, <i>kan overføres</i> , f o r h ø y e s med fra kr 2 663 600 000 til kr 2 763 600 000	100 000 000
171		Multilaterale finansinstitusjoner	
	70	Verdensbanken, <i>kan overføres</i> , f o r h ø y e s med fra kr 805 000 000 til kr 955 000 000	150 000 000
1350		Jernbaneverket	
	23	Drift og vedlikehold, <i>kan overføres, kan nyttes under post 30</i> , f o r h ø y e s med fra kr til kr 5 336 700 000 til kr 5 486 700 000	150 000 000
1605		Direktoratet for økonomistyring	
	1	Driftsutgifter, f o r h ø y e s med fra kr 333 100 000 til kr 333 155 000	55 000
1618		Skatteetaten	
	1	Driftsutgifter, f o r h ø y e s med fra kr 4 537 900 000 til kr 4 538 157 000	257 000
	21	Spesielle driftsutgifter, f o r h ø y e s med fra kr 160 000 000 til kr 170 000 000	10 000 000
1632		Kompensasjon for merverdiavgift	
	61	Tilskudd til kommuner og fylkeskommuner, <i>overslagsbevilgning</i> , n e d s e t t e s med fra kr 18 500 000 000 til kr 17 000 000 000	1 500 000 000
	72	Tilskudd til private og ideelle virksomheter, <i>overslagsbevilgning</i> , n e d s e t t e s med fra kr 1 670 000 000 til kr 1 600 000 000	70 000 000
1645		Statens finansfond	
	70	Tilskudd til drift, n e d s e t t e s med fra kr 10 600 000 til kr 3 600 000	7 000 000
1650		Statsgjeld, renter mv.	
	89	Renter og provisjon mv. på innenlandsk statsgjeld, <i>overslagsbevilgning</i> , n e d s e t t e s med fra kr 12 800 200 000 til kr 12 054 623 000	745 577 000
2309		Tilfeldige utgifter	
	1	Driftsutgifter, n e d s e t t e s med fra kr 14 191 000 000 til kr 120 000 000	14 071 000 000
2315		Lønnsregulering for arbeidstakere i det statlige tariffområdet	
	1	Driftsutgifter, n e d s e t t e s med fra kr 7 347 000 til kr 0	7 347 000
2800		Statens pensjonsfond utland	
	50	Overføring til fondet, n e d s e t t e s med fra kr 373 185 200 000 til kr 347 229 200 000	25 956 000 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
Inntekter			
4602	86	Finanstilsynet Vinningsavståelse og overtredelsesgebyr mv., f o r h ø y e s med fra kr 500 000 til kr 1 500 000	1 000 000
4618	1	Skatteetaten Refunderte utleggs- og tinglysningsgebyr, n e d s e t t e s med fra kr 82 000 000 til kr 77 000 000	5 000 000
	5	Gebyr for utleggsforretninger, f o r h ø y e s med fra kr 28 000 000 til kr 38 000 000	10 000 000
	7	Gebyr for bindende forhåndsuttalelser, f o r h ø y e s med fra kr 1 500 000 til kr 2 000 000	500 000
4634	87	Statens innkrevingsssentral Trafikantsanksjoner, n e d s e t t e s med fra kr 70 000 000 til kr 60 000 000	10 000 000
	88	Forsinkelsesgebyr, Regnskapsregisteret, f o r h ø y e s med fra kr 200 000 000 til kr 230 000 000	30 000 000
4638	1	Salg av klimakvoter Salgsinntekter, n e d s e t t e s med fra kr 175 000 000 til kr 5 000 000	170 000 000
5309	29	Tilfeldige inntekter Ymse, f o r h ø y e s med fra kr 100 000 000 til kr 275 000 000	175 000 000
5491	30	Avskrivning på statens kapital i statens forretningsdrift Avskrivninger, f o r h ø y e s med fra kr 819 770 000 til kr 820 270 000	500 000
5501	72	Skatter på formue og inntekt Felleskatt, n e d s e t t e s med fra kr 213 900 000 000 til kr 208 000 000 000	5 900 000 000
	73	Skatt av opparbeidede forpliktelser i rederiene, n e d s e t t e s med fra kr 1 335 000 000 til kr 1 270 000 000	65 000 000
5506	70	Avgift av arv og gaver Avgift, f o r h ø y e s med fra kr 1 850 000 000 til kr 2 350 000 000	500 000 000
5507	71	Skatt og avgift på utvinning av petroleum Ordinær skatt på formue og inntekt, n e d s e t t e s med fra kr 86 200 000 000 til kr 75 300 000 000	10 900 000 000
	72	Særskatt på oljeinntekter, n e d s e t t e s med fra kr 138 360 000 000 til kr 125 400 000 000	12 960 000 000
	74	Arealavgift mv., n e d s e t t e s med fra kr 2 000 000 000 til kr 1 700 000 000	300 000 000
5508	70	Avgift på utslipp av CO ₂ i petroleumsvirksomhet på kontinentalsokkelen CO ₂ -avgift i petroleumsvirksomheten på kontinentalsokkelen, n e d s e t t e s med fra kr 3 400 000 000 til kr 3 300 000 000	100 000 000
5509		Avgift på utslipp av NO _x i petroleumsvirksomheten på kontinentalsokkelen	
(Ny) 70		Avgift, bevilges med	10 000 000
5511	70	Tollinntekter Toll, f o r h ø y e s med fra kr 2 568 000 000 til kr 2 900 000 000	332 000 000
	71	Auksjonsinntekter fra tollkvoter, f o r h ø y e s med fra kr 190 000 000 til kr 225 000 000	35 000 000
5521	70	Merverdiavgift Merverdiavgift, n e d s e t t e s med fra kr 236 000 000 000 til kr 234 000 000 000	2 000 000 000
5526	70	Avgift på alkohol Avgift på alkohol, n e d s e t t e s med fra kr 12 450 000 000 til kr 12 250 000 000	200 000 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
5531		Avgift på tobakksvarer mv.	
	70	Avgift på tobakkvarer mv., n e d s e t t e s med fra kr 7 650 000 000 til kr 7 060 000 000	590 000 000
5536		Avgift på motorvogner mv.	
	71	Engangsavgift, n e d s e t t e s med fra kr 21 484 500 000 til kr 20 500 000 000	984 500 000
	72	Årsavgift, f o r h ø y e s med fra kr 9 700 000 000 til kr 9 730 000 000	30 000 000
	73	Vektårsavgift, n e d s e t t e s med fra kr 340 000 000 til kr 326 000 000	14 000 000
	75	Omregistreringsavgift, n e d s e t t e s med fra kr 2 130 000 000 til kr 2 118 000 000	12 000 000
5537		Avgifter på båter mv.	
	71	Avgift på båtmotorer, f o r h ø y e s med fra kr 165 000 000 til kr 172 000 000	7 000 000
5538		Veibruksavgift på drivstoff	
	70	Veibruksavgift på bensin, n e d s e t t e s med fra kr 6 450 000 000 til kr 6 170 000 000	280 000 000
	71	Veibruksavgift på autodiesel, n e d s e t t e s med fra kr 10 700 000 000 til kr 10 000 000 000	700 000 000
5541		Avgift på elektrisk kraft	
	70	Avgift på elektrisk kraft, f o r h ø y e s med fra kr 7 050 000 000 til kr 8 050 000 000	1 000 000 000
5542		Avgift på mineralolje mv.	
	70	Grunnavgift på mineralolje mv., f o r h ø y e s med fra kr 1 250 000 000 til kr 1 257 000 000	7 000 000
	71	Avgift på smøreolje mv., f o r h ø y e s med fra kr 99 000 000 til kr 111 000 000	12 000 000
5543		Miljøavgift på mineralske produkter mv.	
	70	CO ₂ -avgift, n e d s e t t e s med fra kr 4 730 000 000 til kr 4 591 000 000	139 000 000
	71	Svovelaavgift, n e d s e t t e s med fra kr 47 000 000 til kr 34 000 000	13 000 000
5547		Avgift på helse- og miljøskadelige kjemikalier	
	70	Trikloretten (TRI), n e d s e t t e s med fra kr 1 000 000 til kr 500 000	500 000
	71	Tetrakloretten (PER), n e d s e t t e s med fra kr 3 000 000 til kr 1 000 000	2 000 000
5548		Miljøavgift på visse klimagasser	
	70	Avgift på hydrofluorkarboner (HFK) og perfluorkarboner (PFK), f o r h ø y e s med fra kr 263 000 000 til kr 301 000 000	38 000 000
5549		Avgift på utslipp av NO _x	
	70	Avgift på utslipp av NO _x , n e d s e t t e s med fra kr 130 000 000 til kr 100 000 000	30 000 000
5551		Avgift knyttet til mineralvirksomhet	
	70	Avgift knyttet til andre undersjøiske naturforekomster enn petroleum, n e d s e t t e s med fra kr 1 500 000 til kr 1 200 000	300 000
	71	Avgift knyttet til undersøkelses- og utvinningsrett av mineraler etter mineralloven, f o r h ø y e s med fra kr 10 000 000 til kr 18 225 000	8 225 000
5555		Avgift på sjokolade- og sukkervarer mv.	
	70	Avgift på sjokolade- og sukkervarer mv., n e d s e t t e s med fra kr 1 260 000 000 til kr 1 257 000 000	3 000 000
5556		Avgift på alkoholfrie drikkevarer mv.	
	70	Avgift på alkoholfrie drikkevarer mv., f o r h ø y e s med fra kr 1 905 000 000 til kr 1 920 000 000	15 000 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
5557		Avgift på sukker mv.	
	70	Avgift på sukker mv., n e d s e t t e s med fra kr 206 000 000 til kr 190 000 000	16 000 000
5559		Avgift på drikkevareemballasje	
	70	Grunnavgift på engangsemballasje, f o r h ø y e s med fra kr 927 000 000 til kr 1 225 000 000	298 000 000
	71	Miljøavgift på kartong, n e d s e t t e s med fra kr 87 000 000 til kr 68 000 000	19 000 000
	72	Miljøavgift på plast, n e d s e t t e s med fra kr 57 000 000 til kr 5 000 000	52 000 000
	73	Miljøavgift på metall, n e d s e t t e s med fra kr 138 000 000 til kr -45 000 000	183 000 000
	74	Miljøavgift på glass, f o r h ø y e s med fra kr 66 000 000 til kr 76 000 000	10 000 000
5565		Dokumentavgift	
	70	Dokumentavgift, n e d s e t t e s med fra kr 8 000 000 000 til kr 7 400 000 000	600 000 000
5580		Sektoravgifter under Finansdepartementet	
	70	Finanstilsynet, bidrag fra tilsynsenhetene, f o r h ø y e s med fra kr 323 800 000 til kr 326 900 000	3 100 000
5583		Særskilte avgifter mv. i bruk av frekvenser	
	70	Avgift på frekvenser mv., n e d s e t t e s med fra kr 252 900 000 til kr 234 600 000	18 300 000
5584		Andre avgifter	
(Ny) 70		Etterslep, netto tilbakebetaling av utgåtte avgifter, bevilges med	144 000
5603		Renter av statens kapital i statens forretningsdrift	
	80	Renter av statens faste kapital, f o r h ø y e s med fra kr 105 864 000 til kr 106 172 000	308 000
5605		Renter av statskassens kontantbeholdning og andre fordringer	
	80	Av statskassens foliokonto i Norges Bank, n e d s e t t e s med fra kr 1 002 200 000 til kr 0	1 002 200 000
	82	Av innenlandske verdipapirer, f o r h ø y e s med fra kr 1 097 200 000 til kr 1 572 300 000	475 100 000
	84	Av driftskreditt til statsbedrifter, f o r h ø y e s med fra kr 201 700 000 til kr 254 200 000	52 500 000
	85	Renteinntekter fra bytteavtaler mv., n e d s e t t e s med fra kr 3 265 800 000 til kr 2 297 300 000	968 500 000
	87	Renteinntekter mv. fra Statens finansfond, f o r h ø y e s med fra kr 38 700 000 til kr 54 477 000	15 777 000
	89	Garantiprovisjon, n e d s e t t e s med fra kr 45 400 000 til kr 39 600 000	5 800 000
5692		Utbytte av statens kapital i Den nordiske investeringsbank	
(Ny) 85		Utbytte, bevilges med	73 500 000
5700		Folketrygdens inntekter	
	71	Trygdeavgift, f o r h ø y e s med fra kr 110 700 000 000 til kr 112 400 000 000	1 700 000 000
	72	Arbeidsgiveravgift, f o r h ø y e s med fra kr 154 590 000 000 til kr 157 500 000 000	2 910 000 000
5800		Statens pensjonsfond utland	
	50	Overføring fra fondet, n e d s e t t e s med fra kr 123 663 327 000 til kr 117 339 501 000	6 323 826 000
5999		Statens pensjonsfond utland	
	90	Statslånemidler, f o r h ø y e s med fra kr 124 722 009 000 til kr 140 872 324 000	16 150 315 000

II

Stortinget samtykker i at folketrygdens finansieringsbehov for 2013 dekkes ved statstilskudd.

Votering:

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Sak nr. 6 [11:39:30]

Referat

1. (134) Statsministerens kontor melder at
 1. lov om endringer i lønnsgarantiloven, permitteringslønnsloven, forskotteringsloven og folketrygdloven (Lovvedtak 26 (2013–2014))
 2. lov om tjenestepensjon (tjenestepensjonsloven) (Lovvedtak 23 (2013–2014))
 3. lov om endring i lov 14. desember 1917 nr. 17 om vassdragsreguleringer (Lovvedtak 1 (2013–2014))
 4. lov om endring i lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter (Lovvedtak 2 (2013–2014))
 5. lov om endring i lov 19. juni 1959 nr. 2 om avgifter vedrørende motorkjøretøyer og båter (Lovvedtak 3 (2013–2014))
 6. lov om oppheving av lov 19. juni 1964 nr. 14 om avgift på arv og visse gaver (arveavgiftsloven) (Lovvedtak 4 (2013–2014))
 7. lov om endring i lov 6. juni 1975 nr. 29 om eide- domsskatt til kommunane (Lovvedtak 5 (2013–2014))
 8. lov om endring i lov 12. desember 1975 nr. 59 om dokumentavgift (dokumentavgiftsloven) (Lovvedtak 6 (2013–2014))
 9. lov om endringer i lov 13. juni 1980 nr. 24 om ligningsforvaltning (ligningsloven) (Lovvedtak 7 (2013–2014))
 10. lov om endring i lov 24. juni 1994 nr. 39 om sjøfarten (sjøloven) (Lovvedtak 8 (2013–2014))
 11. lov om endringer i lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) (Lovvedtak 9 (2013–2014))
 12. lov om endringer i lov 17. juli 1998 nr. 56 om årsregnskap m.v. (regnskapsloven) (Lovvedtak 10 (2013–2014))
 13. lov om endringer i lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) (Lovvedtak 11 (2013–2014))
 14. lov om opphevelse av lov 17. desember 1999 nr. 94 om endringer i lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) (Lovvedtak 12 (2013–2014))
 15. lov om endring i stiftelsesloven (Lovvedtak 13 (2013–2014))
 16. lov om endring i lov 12. desember 2003 nr. 108 om kompensasjon av merverdiavgift for kommuner, fylkeskommuner mv. (Lovvedtak 14 (2013–2014))
 17. lov om endringer i lov 19. november 2004 nr. 73 om bokføring (bokføringsloven) (Lovvedtak 15 (2013–2014))
 18. lov om endringer i lov 17. juni 2005 nr. 67 om betaling og innkreving av skatte- og avgiftskrav (skattebetalingsloven) (Lovvedtak 16 (2013–2014))
 19. lov om endringer i lov 29. juni 2007 nr. 75 om verdipapirhandel (verdipapirhandelsoven) (Lovvedtak 17 (2013–2014))
 20. lov om endringer i lov 21. desember 2007 nr. 119 om toll og vareførsel (tolloven) (Lovvedtak 18 (2013–2014))
 21. lov om endringer i lov 19. juni 2009 nr. 58 om merverdiavgift (merverdiavgiftsloven) (Lovvedtak 19 (2013–2014))
 22. lov om endring i lov 24. juni 2011 nr. 39 om elsertifikater (Lovvedtak 20 (2013–2014))
 23. lov om endring i lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) (Lovvedtak 21 (2013–2014))
 24. lov om endringer i lov 19. juni 2009 nr. 58 om merverdiavgift (merverdiavgiftsloven) (Lovvedtak 22 (2013–2014))
 25. lov om endringer i havressurslova (avgift til fiskeriforskning og overvaking) (Lovvedtak 27 (2013–2014))
 26. lov om endringer i tinglysingsloven (Lovvedtak 29 (2013–2014))
 27. lov om endringer i rettsgebyrloven, kraftledningsregisterloven og tinglysingsloven (Lovvedtak 28 (2013–2014))
 - er sanksjonert under 13. desember 2013
 - Enst.: Vedlegges protokollen.
2. (135) Statsministerens kontor melder at
 1. lov om endringer i utlendingsloven (gjennomføring av Dublin III-forordningen) (Lovvedtak 30 (2013–2014))
 2. lov om endringer i pengespilloven (endring av tippenøkkelen m.m.) (Lovvedtak 25 (2013–2014))
 - er sanksjonert under 17. desember 2013
 - Enst.: Vedlegges protokollen.
3. (136) Oppheving av bokloven (Prop. 33 L (2013–2014))
 - Enst.: Sendes familie- og kulturkomiteen.
4. (137) Endringer i genteknologiloven og bioteknologiloven (navneendring og hjemmel til felles forskrift) (Prop. 31 L (2013–2014))
 - Enst.: Sendes helse- og omsorgskomiteen.
5. (138) Samtykke til ratifikasjon av protokoll nr. 15 av 24. juni 2013 om endring av den europeiske menneskerettskonvensjon og endringer i menneskerettsloven (Prop. 30 LS (2013–2014))
 - Enst.: Sendes justiskomiteen, som forelegger sitt utkast til innstilling for utenriks- og forsvarskomiteen til uttalelse før innstilling avgis.

6. (139) Representantforslag fra stortingsrepresentantene Hans Olav Syversen, Olaug V. Bollestad og Kjell Ingolf Ropstad om oppheving av foreldelsesfrist i straffesaker vedrørende incest-, voldtekts- og drapsaker (Dokument 8:14 S (2013–2014))

Enst.: Sendes justiskomiteen.

7. (140) Særskilt melding fra Stortingets kontrollutvalg for etterretnings-, overvåkings- og sikkerhetstjeneste (EOS-utvalget) om utvalgets undersøkelse av opplysninger om norske kilder mv. i Etterretningstjenesten (Dokument 7:1 (2013–2014))

Enst.: Sendes kontroll- og konstitusjonskomiteen.

8. (141) Samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 89/2013 av 3. mai 2013 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv 2010/65/EU av 20. oktober 2010 om meldingsformaliteter for skip som ankommer til og/eller går fra havner i medlemsstatene (Prop. 32 S (2013–2014))

Enst.: Sendes transport- og kommunikasjonskomiteen, som forelegger sitt utkast til innstilling for utenriks- og forsvarskomiteen til uttalelse før innstilling avgis.

Presidenten: Dermed er dagens kart ferdigbehandlet.

Før møtet heves, vil presidenten gjerne få lov til å takke for høstens innsats. Et nytt storting har funnet folden – synes jeg – og har levert gode debatter og gode innspill. Det er all grunn til å ta en pust i bakken og en velfortjent juleferie. Vi møtes her igjen til ny dyst og forsterket arbeid i det nye året.

Hjertelig takk for innsatsen.

God jul alle sammen!

(Fra salen): God jul!

Forlanger noen ordet før møtet heves?

– Møtet er hevet.

Møtet hevet kl. 11.41.
